

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Andreæ Vallensis Vvlgo Del Vavlx Andanensis, I. V. D. Et
In Alma Academia Lovaniensi SS. Canonum Professoris
Ordinarii, Paratitla Ivris Canonici Sive Decretalivm D.
Gregorii Papæ IX. Svmmaria Ac ...**

Delvaux, André

Coloniæ Agrippinæ, 1686

5. Quinam excommunicare possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62177)

Nec obstat, quod ibi dicatur, debere per alium respondere: quia vel verbum debet referendum est ad verbum respondere, illud enim per se & directè agebatur, & quærebatur in illo textu: ita ut additum sit, per alium, ad indicandum convenientem modum pro evitanda communi-
one, vel intelligendum est, debere saltem per alium respondere.

Licet autem de jure disputeret, an excommunicatus non tamen hæreticus, aut reus læsæ Majestatis possit condere testamentum, prout videre licet apud *Glof. in c. Decernimus in V. Et testificando h. s. in 6.* ubi in negativam magis inclinat: tamen verius videtur potuisse testari, licet illicitè *Notarius & testes cum eo communicarent, Zyp. h. s. n. 5.* ubi dicitur quod hodiè licetè conficiantur testamenta: sicut & in plerisque locis etiam hæretici, ut in Germania, post Interim, ut vocant Caroli V. qua de re pro Belgio vide eundem *Zyp. Tit. De hæreticis.*

7. Denique mortuus in excommunicatione tali, Ecclesiastica caret sepultura, & si sepultus sit in loco sacro, ejusque corpus vel ossa discerni queant, exhumari debent & abiici, *c. Sacris sup. De sepultis.* Quod intelligunt quidam de denunciato & notorio Clericorum percussore.

§. IV.

De effectu minorj excommunicationis.

1. Privat perceptione Sacramentorum passiva.
2. Dispositio ad irritandam electionem ad beneficia.
3. Taliter excommunicatus peccat certe casu venialiter conferens sacramenta.
4. Interposita appellatione non suspenditur effectus excommunicationis lata sed bene ejus declaratio.

1. **E**ffectus ejus sunt tres præcipui: Primus est privare hominem passiva Sacramentorum perceptione: ita ut si suscipiat, peccet quidem, non tamen fiat irregularis, *c. Si celebras sup. De clerico excommunicato.*

2. Secundus, quod electionem ad beneficia reddat ealem, ut merito irritari possit, licet eam de facto non irritet, *d. c. Si celebras.*

3. Tertius, quod tali excommunicatione innotatus conferens sacramenta peccet veniale

liter, *Covar. in c. Alma mater, p. 1. §. n. 8. 12.*

4. Præterea effectus excommunicationis in genere est, quod non suspendatur appellatione post latam sententiam interposita, *c. Is cui h. s. in 6.* quam vis declaratio excommunicationis appellatione suspendatur, *Glof. in c. Cupientes in V. Privatos de elect. in 6.* ita ut liceat communicare cum declarato excommunicato, durante appellatione, nec ipse celebrans incurrat irregularitatem, si dubitet de valore excommunicationis aut confidat suæ appellationi. Quamvis sit tutius in talibus abstinere ab illis actibus qui inducunt irregularitatem ob vulgatum axioma quod etiam injusta excommunicatio liget, quodque salutaris animæ sit sequendum, *Palis d. c. 4. art. 13. sub n. 28. versic. Notandum.* Insuper excommunicatio suspendi non potest, sed vel statim ligat vel statim nulla est, *c. Pastoralis sup. de appellat.*

§. V.

Quinam excommunicare possint,

1. Possunt quicumque jurisdictionem Ecclesie habent in foro externo.
2. Episcopus existens extra diocesim non potest.
3. Potest extraneus in sua diocesi & in alijs.
4. Possunt delegati potestatem habentium.
5. Laici & mulieres non possunt, & nemo seipsum nec parem nec superiorem.

1. **P**rimo generaliter, qui habent ordinariam jurisdictionem Ecclesiasticam in foro exteriori: ut in primis summus Pontifex tanquam universalis Ecclesie pastor Episcopi etiam ante consecrationem: quia potestas excommunicandi pertinet ad clavem jurisdictionis, *Covar. in d. l. Alma mater §. 11. n. 1.* Omnes item Prælati majores & inferiores Episcopis habentes jurisdictionem ordinariam in foro exteriori: ut Abbates, Præpositi Ecclesiarum collegiarum regularium & sæcularium etiam non benedicti, Priores absoluti qui non constituuntur ab ipso Abbate, sed per electionem: Item Capitulum sede vacante, generales Ordinum & generaliter quicumque habent jurisdictionem Ecclesiasticam in foro exteriori, & sic de similibus.

2. Et si autem Episcopus extra suam diocesim existens

existens aliquem excommunicare non possint, *e. v. animarum De constit. in 6. can. Episcopum non debet 9. q. 2.* quia ad excommunicationem requiritur jurisdictio & tribunal quod non habet extra diocesim; nisi quando extra eam est pulsus modo qui exprimitur in *Clement. 1. De foro competentis*, tamen excommunicatus in uno loco vitari ubique debet, quia hanc vim & efficaciam habet excommunicatio ex sua constitutione ab Ecclesia, unde Juristæ dicunt quod excommunicatio sequatur excommunicationem, ut lepra leprosum quia illi quasi inest, & ideo semel excommunicatus & denunciatus semper evitari debet donec eussiterit de abolutione, *Glos. in e. Propositus in v. De abolutione sup. De Clerico excomm. ministrante, d. loco v. semel autem ubi citat Arm.*

3. Potest tamen Episcopus extraneos in sua diocesi delinquentes excommunicare, quia ratione delicti sortiuntur ejus forum, & similiter tenet excommunicatio prolata in subditos extra diocesim delictum perficientes quod in diocesi inchoarunt.

4. Secundò ex delegatione possunt excommunicare omnes qui potestatem accipiunt ab iis qui habent ordinariam: ut sunt delegati Papæ, Episcopi, Archiepiscopi, Decani; ex consuetudine præscripta excommunicare possunt qui ex tali consuetudine habent jurisdictionem in foro externo, dummodo saltem tacitè hæc consuetudo sit approbata à superiore, *e. duo sup. De officio ordin. a. Cum contingat sup. De foro compet. conquisitus 4.*

5. Talem jurisdictionem habent Cardinales non Episcopi in Ecclesia sui tituli, similiter Archiepiscopi, Archipresbyteri, Decani, qui ex consuetudine præscripta habent subditos, quos citare & punire possunt. Parochi quoque olim talè potestatem habuisse vidètur excommunicandi ob quædam delicta, ut furtivè, rapinam & similia, sed hodie videtur talis consuetudo in iis cessare.

6. Laici vero non possunt excommunicare, *e. Ecclesia S. Maria sup. De constit. can. bene quidem, can. Imperator 96. Distinct. nec item mulieres, e. Nova sup. De poenit.* nemo etiam potest se ipsam, aut patrem aut superiorem excommunicare, sed solum subditum, *can. Cum inferiori 21. Dist.* quia excommunicare est actus jurisdictionis contentiosæ seu in foro externo, in quo nullus sit inferior ratione peccati, Et hinc fit

quod Papa non possit à quoquam excommunicari; bene tamen ab inferiori absolvi possit si se illi subiiciat, prout potest quoad forum interius, non autem quoad exterius; alia ratio diversitatis reddi potest quod abolutio sit beneficium quod nihil vetat superiorem ab inferiore accipere; excommunicatio autem sit poena, sique contra rationem jurisdictionis, ut superior puniatur ab inferiori, hinc etiam fit quod licet Episcopus delinquat contra suum statutum habens annexam excommunicationem non incurrat excommunicationem, *Piaf. d. loco n. 87. ex Hostien. Arm. Navar. quos citat.*

§. VI.

Quinam excommunicari possint vel non.

1. Non possunt non baptizati.
2. Nec universitas, nec collegium.
3. Nec mortui, sed bene declarari quod sint excommunicati.

1. **I**N primis excommunicari non possunt qui non sunt baptizati: ut Judæi infideles, & alii etsi sint catechumeni: quia non potest præscindi à corpore Ecclesiæ qui non est de Ecclesia, nec communione privari: qui eam non habet.

2. Secundò, excommunicari non potest Universitas vel collegium, *cap. Romana §. in universitat. h. t. in 6. junct. a. Glos. in v. penitus*, idque verum est sive feratur excommunicatio in ipsam universitatem seu communitatem ut communitas est, ita ut in singulas personas secundum se non feratur sive feratur in communitatem ratione singularum personarum: ita tamen ut non feratur in personas certas & determinatas, sed communiter & confuse in omnes personas hujus v. g. Civitatis aut provincie: quia peccatum ob quod fertur excommunicatio est particulare aut particularium personarum, non communitatis, nec debet unus pro alio puniri vel excommunicari, *can. Si habes 14. quest. 1.* quod fietet si excommunicatio generalis ad omnes extenderetur. Adde quod universitas sit nomen juris, non personæ nec unam & propriam communem omnibus animam habeat, *Innoc. in cap. Gravem sup. eod.* alioqui excommunicatio non solum à Papa, sed etiam ab Episcopo lata sub hac forma: Excommunico